

TOMATENKRANT

Nieuwsblad voor SP-leden in Zutphen, Warnsveld en Voorst November 2020

ROOD WIL EINDE AAN WONINGLOTERIJ

ROOD, de jongerenvereniging van de SP, wil dat er een einde wordt gemaakt aan de 'woningloterij'. Zutphen bouwt momenteel tien fatsoenlijke en betaalbare jongerenwoningen. "Veel te weinig", stelt ROOD woordvoerder Justin Veldhuis, "nu is het een soort woningloterij: je moet maar net geluk hebben om er te mogen wonen. Er moeten veel meer jongerenwoningen bijgebouwd worden."

"Door het vermarkten van de woningbouw zijn dit soort jongerenwoningen er bijna niet," stelt Veldhuis, "dure appartementen leveren meer winst op, dus de op winst beluste vastgoedbazen bouwen die liever. Jongeren kunnen de torenhoge huurprijzen die de particuliere verhuurders en huisjesmelkers nu voor een woning vragen niet betalen."

ROOD voert al jaren actie voor fatsoenlijke en betaalbare woningen voor iedereen. SP-wethouder Ten Broeke stelde in 2018 geld beschikbaar, waarmee de David Evekinkstichting jongerenwoningen aan de Basseroord bouwde. Justin Veldhuis: "Eindelijk worden er eens geen luxe appartementen

gebouwd, maar heuze jongerenwoningen. Alleen zijn het maar 10 woningen. Dat is een mooi begin, maar véél te weinig."

De tien zelfstandige jongerenwoningen zijn tussen de 26 en 47 vierkante meters groot. Ze zullen te huren zijn voor maximaal € 432,51 euro per maand, wat inclusief huurtoeslag neerkomt op zo'n netto 230 euro huur per maand. "We hebben hier lang voor geknokt en we zijn beretrots, want dit is hoe het hoort", stelt Justin Veldhuis van ROOD, jong in de SP, "maar iedereen zou fatsoenlijk en betaalbaar moeten kunnen wonen. Daarom gaan we door met onze acties."

"Jongeren kunnen zich bij de David Evekinkstichting aanmelden", vertelt Justin Veldhuis, "maar vervolgens moeten we in spanning afwachten of onze naam uit de hoge hoed wordt getrokken. Wij moeten dus meedoen aan een soort 'woningloterij', terwijl drie straten verderop tientallen appartementen worden gebouwd om te verhuren aan talloze rijkelui van buiten de stad.

Dat is oneerlijk. Daarom blijven wij knokken voor meer woningen, voor jong én oud."

SP REIKT PRIJS UIT VOOR INSPIRATOR VAN SOCIALE VOORUITGANG

De SP reikt in januari 2021 een prijs uit aan de persoon of de organisatie die anderen het meest inspireert om de sociale strijd aan te gaan. De prijs is vernoemd naar de Zutphense socialistische dominee Henri van den Bergh van Eysinga, die deze maand 124 jaar geleden voor het eerst preekte in de Walburgiskerk.

In het jaar 2021 staan veel cultu-

rele activiteiten in het teken van de sociale geschiedenis van Zutphen. De SP sluit daar bij aan door de uitreiking van de 'Henri van den Bergh van Eysinga'-prijs: een prijs voor mensen of organisaties die anderen inspireren te knokken voor sociale vooruitgang. In een filmpje kondigt SP'er en cultuurwethouder Mathijs ten Broeke de prijs aan. Al lopend door Zutphen vertelt hij over wie

deze dominee was: de Ferdinand Domela Nieuwenhuis van Zutphen. En hoe deze relatief onbekende dominee honderden Zutphenaren inspireerde om zich te verenigen en de sociale strijd aan te gaan.

→ Iedereen kan mensen en organisaties nomineren door te mailen naar: zutphen@sp.nl.

→ Bekijk het filmpje op: zutphen.sp.nl

SOCIALE GESCHIEDENIS VAN ZUTPHEN november 2020

Zutphens is beroemd om haar prachtige middeleeuwse erfgoed. Maar Zutphen kent ook een rijke sociale geschiedenis, die maar al te vaak onderbelicht dreigt te raken. In aanloop naar 2021, het jaar van de Sociale Geschiedenis van Zutphen, staat de *Tomatenkrant* maandelijks stil bij een gebeurtenis uit de rijke sociale geschiedenis van Zutphen.

DEEL 3: TOT BURGERSCHAP BEKWAMEN!

In de roerige jaren '40 had de rijke burgerij gekregen wat ze wilde: meer zeggenschap. Maar de arbeiders hadden niet de sociale hervormingen gekregen waar zij voor de straat op waren gegaan. Om de arbeiders tevreden te stellen en aan zich te binden, besloot de liberale burgerij diverse verenigingen in het leven te roepen. Zo dachten zij 'bewustwording van de arbeider in goede banen te leiden'.

De bekendste van dit soort verenigingen zijn het Volkshuis, 't Nut in Warnsveld of de Volksleeskamer aan de Oude Wand. Die laatste bestaat niet meer. Arbeiders konden daar drie avonden per week terecht voor het 'lezen van couranten, populaire tijdschriften, vooral op het gebied van kunst, nijverheid en wetenschap, mitsgaders andere werken van smaak; verder tot het aanhooren van de eene of andere voordracht, het uitvoeren van muziekstukken, terwijl men er

zich ook door gezellig onderhoud of eenig gepast spel zal kunnen ontspannen'. Zo zouden zij zich kunnen 'bekwamen' tot echt burgerschap, vonden de liberalen. Dan zouden ze niet meer in armoede en ellende leven. En misschien, héél misschien, kon het simpele arbeidersvolk dan ook stemrecht verdienen, ver in de toekomst.

Dit soort clubs legden de oorzaak van armoede en ellende niet bij maatschappelijke omstandigheden, maar bij de mensen zelf. Als mensen maar wat meer bewust zouden zijn, dan zouden de problemen vanzelf verdwijnen. De liberalen die deze clubs oprichtten zagen zichzelf als 'ouders' die als het ware 'kinderen' moesten opvoeden. We noemen hen daarom ook wel *paternalistisch* (naar het Latijnse 'pater', dat vader betekent).

Een andere bekende Zutphense club die we kunnen plaatsen in het rijtje paternalistisch-

liberale organisaties, is de David Evink's Stichting. Arbeiders die 's winters geen stookkosten konden betalen, konden gewoon niet sparen, dachten zij. Daarom richtten zij de 'Spaarkas' op. Arbeiders konden hun salaris inleveren bij de rijke burgers die de Spaarkas beheerden, zodat ze 's zomers niet te veel uit zouden geven.

Eén van de bestuurders van de Spaarkas was David Evink, rijk geworden in houthandel. Toen hij overleed liet hij zijn vermogen na aan de Spaarkas. Dat geld werd vervolgens gebruikt om fatsoenlijke woningen te bouwen voor mensen die daar het geld niet voor hadden. De Spaarkas werd zo David Evink's Stichting, en die bestaat nog steeds. Op dit moment bouwen ze met gemeentegeld betaalbare woningen voor jongeren. Dat de gemeente dat geld beschikbaar stelt, komt door vele acties van ROOD en een succesvol SP-voorstel in de gemeenteraad.

